

Een te weinig bestudeerde vorm van kindermishandeling en intiem terrorisme (IPV): Parental Alienation (het proces van oudervervreemding)

27 nov, 2018

Artikel door: Anne Manning

Vertaling door: Erik van der Waal – HerVerbinden.nl (*) (opm: vader en moeder kan verwisseld worden)

Interview met: Jennifer Harman, universitair hoofddocent psychologie

De scène: een bittere (echt)scheiding en een strijd over het verblijf van de 7-jarige zoon van het (echt)paar. Belast met het volledig gezag, tracht de moeder – misschien op zoek naar wraak? – de relatie van de zoon met zijn vader te vernietigen. De moeder vertelt de zoon leugens over het gedrag van de vader, plant zaadjes van twijfel over zijn conditie als ouder en saboteert de inspanningen van de vader om zijn zoon te zien. De zoon begint de leugens te geloven; naarmate hij ouder wordt, raakt zijn relatie met zijn vader gespannen.

Volgens de sociale psycholoog van Colorado State, Jennifer Harman, zijn ongeveer 22 miljoen Amerikaanse ouders, zoals deze fictieve vader, het slachtoffer geweest van gedrag dat leidde tot iets dat 'Parental Alienation' (oudervervreemding) werd genoemd. Na jarenlang onderzoek te hebben gedaan naar het fenomeen, roept Harman psychologische-, juridische- en kindbeschermings-disciplines op om vervreemding van ouders te herkennen als een vorm van zowel kindermishandeling als tegelijk geweld tussen (voorheen) (intieme) partners.

Universitair hoofddocent bij de afdeling Psychologie van CSU, Harman is auteur van een overzichtsartikel in Psychological Bulletin, waarin het gedrag wordt beschreven dat samenhangt met oudervervreemding en pleit voor meer onderzoek naar de prevalentie en uitkomsten. Zij en haar co-auteurs leggen uit hoe deze gedragingen de oorzaak zijn van negatieve langetermijengevolgen voor de psychische gezondheid en het welzijn van kinderen en volwassenen over de hele wereld.

"We moeten stoppen met het ontkennen dat dit bestaat", zei Harman, die eerder co-auteur was van een boek over oudervervreemding met Zeynep Biringen, een professor in de afdeling Human Development and Family Studies. "Je moet een vervreemde ouder als een mishandeld persoon behandelen. Je moet het kind behandelen als een mishandeld kind. Je neemt het kind uit die beschadigende omgeving. Je zorgt voor een behandeling voor de mishandelende ouder en je zet het kind in een veilige omgeving – bij de gezondere ouder."

Psychologische agressie

In hun nieuwe paper categoriseren Harman en co-auteurs Edward Kruk van de Universiteit van British Columbia en Denise Hines van de universiteit van Clark oudervervreemding als een resultaat van agressief gedrag gericht tegen een ander individu, met de bedoeling schade te veroorzaken. Ze trekken een directe lijn tussen algemeen erkende patronen van misbruik, zoals emotionele- of psychologische agressie, en het gedrag van vervreemdende ouders.

Psychologische agressie is bijvoorbeeld een veel voorkomende vorm van kindermishandeling waarbij het 'emotionele- en sociale welzijn van een kind wordt aangetast'. Op een vergelijkbare manier terroriseren de vervreemdende ouders hun kinderen, door de andere ouder tot doelwit te maken, door opzettelijk angst te zaaien voor de andere ouder, deze als gevaarlijk of onstabiel neer te zetten – terwijl er geen enkel bewijs van dergelijk gevaar bestaat. Vervreemdende ouders zullen het gedrag van hun kinderen extra afkeuren, belachelijk maken of schuldgevoelens aanpraten, als zij loyaliteit aan of warmte voor de andere ouder tonen.

De auteurs stellen dat dergelijke vervreemdend gedrag óók mishandelend is richting de doelwit-ouder en vergelijken dit gedrag met de meer bekende vormen van intiem partner geweld tussen echtgenoten of partners.

Machts-onbalans

Harman is een expert in machtsdynamiek in menselijke relaties. Haar onderzoek heeft aangetoond dat vervreemding van ouders vergelijkbaar is met wat bekend staat als 'intiem terrorisme'. Intiem terrorisme wordt voornamelijk gekenmerkt door een scheve machtsdynamiek, waarbij de ene partner de ander onderwerpt door intimidatie, dwang of dreigementen van (of feitelijk) fysiek geweld. Een dergelijk scenario onderscheidt zich van situationeel partnergeweld, waarbij beide partners relatief gelijke macht hebben in de relatie, maar niet met elkaar kunnen opschieten en hun toevlucht nemen tot fysiek of emotioneel geweld.

Op dezelfde manier worden kinderen gebruikt als wapens in de vorm van intiem terrorisme, bekend als oudervreemding, betoogt Harman. De machtsongelijkheid in dergelijk intiem terrorisme is te zien in geschillen over zorg en verblijf, waarbij één ouder de volledige zorg over een kind krijgt. Deze ouder gebruikt deze via de rechter verkregen macht om de andere ouder te onderwerpen door het onthouden van contact of het actief proberen de relatie van de andere ouder met het kind te vernietigen.

Het verhaal veranderen

De familierechtbanken zien deze situaties elke dag, zegt Harman, maar rechters, advocaten en maatschappelijk werkers zijn niet afgestemd op de prevalentie van oudervreemding als kindermishandeling of intiem partnergeweld. In plaats daarvan worden dergelijke situaties beschouwd als eenvoudige zorg- en verblijf- geschillen, of het onvermogen van de ouders om met elkaar overweg te kunnen.

Harman zegt dat ze hoopvol is dat het anders beschrijven van oudervreemding andere sociale wetenschappers zal aansporen om het probleem verder te bestuderen. Meer onderzoek naar deze specifieke vorm van gezins-geweld zal leiden tot meer bewustzijn en kan middelen bijeenbrengen om dergelijk gedrag beter te identificeren en te stoppen.

(*) Bron en originele artikel:

<https://natsci.source.colostate.edu/an-understudied-form-of-child-abuse-and-intimate-terrorism-parental-alienation/>

An understudied form of child abuse and intimate terrorism: parental alienation

27 Nov, 2018

By [Anne Manning](#)

Jennifer Harman, associate professor of psychology

The scene: a bitter divorce, and a custody battle over the couple's 7-year-old son. Awarded full custody, the mother – perhaps seeking revenge? – sets out to destroy the son's relationship with his father. The mother tells the son lies about the father's behavior, plants seeds of doubt about his fitness as a parent, and sabotages the father's efforts to see his son. The son begins to believe the lies; as he grows up, his relationship with his father becomes strained.

According to Colorado State University social psychologist Jennifer Harman, about 22 million American parents, like that fictional father, have been the victims of behaviors that lead to something called parental alienation. Having researched the phenomenon for several years, Harman is urging psychological, legal and child custodial disciplines to recognize parental alienation as a form of both child abuse and intimate partner violence.

An associate professor in CSU's Department of Psychology, Harman has authored a [review article in *Psychological Bulletin*](#) defining the behaviors associated with parental alienation and advocating for more research into its prevalence and outcomes. She and her co-authors explain how these behaviors are the source of long-term negative consequences for the psychological health and well-being of children and adults all over the world.

“We have to stop denying this exists,” said Harman, who [previously co-authored a book](#) about parental alienation with Zeynep Biringen, a professor in the Department of Human Development and Family Studies. “You have to treat an alienated parent like an abused person. You have to treat the child like an abused child. You take the child out of that abusive environment. You get treatment for the abusive parent, and you put the child in a safe environment – the healthier parent.”

Psychological aggression

In their new paper, Harman and co-authors Edward Kruk of University of British Columbia and Denise Hines of Clark University categorize parental alienation as an outcome of aggressive behaviors directed toward another individual, with the intent to cause harm. They draw direct lines between widely recognized patterns of abuse, like emotional or psychological aggression, and the behavior of alienating parents.

For example, psychological aggression is a common form of child maltreatment that involves “attacking a child's emotional and social well-being.” In a similar manner, alienating parents terrorize their children by targeting the other parent, purposely creating fear that the other parent might be dangerous or unstable – when no evidence of such danger exists. Alienating parents will further reject, shame or guilt-trip their children for showing loyalty or warmth to the other parent.

The authors also argue that such alienating behaviors are abusive to the targeted parent, and they liken these behaviors to more familiar forms of intimate partner violence between spouses or dating partners.

Power imbalances

Harman is an expert in power dynamics in human relationships. Her research has found that parental alienation is similar to what's known as "intimate terrorism." Intimate terrorism is chiefly characterized by a lopsided power dynamic, in which one partner subjugates the other through intimidation, coercion, or threats of (or actual) physical violence. Such a scenario is distinct from situational couple violence, in which both partners have relatively equal power in the relationship but cannot get along and resort to physical or emotional violence.

Analogously, children are used as weapons in the form of intimate terrorism known as parental alienation, Harman argues. The power imbalance in such intimate terrorism can be seen in custody disputes, in which one parent is awarded full custody of a child. This parent wields that court-ordained power to subjugate the other parent by withholding contact or actively seeking to destroy the other parent's relationship with the child.

Changing the narrative

The family court systems see these situations every day, Harman says, but judges, lawyers and social workers aren't attuned to the prevalence of parental alienation as child abuse or intimate partner abuse. Instead, such situations are regarded as simple custody disputes, or the inability of the parents to get along.

Harman says she's hopeful her reframing of parental alienation will spur other social scientists to continue studying the problem. More research into this particular form of family violence will bring greater awareness, and may marshal resources to better identify and stop such behaviors.